SZUPERLATÍVUSZOK

A legöregebb/legrégebbi...

Ezen az oldalon a hosszú élet legkülönfélébb megnyilvánulási formáit vesszük számba Földünk 4,55 milliárd éves történelméből a szép kort megért házi kedvencektől bolygónk legkorábbi ásványaiig.

0–100 év

Kutya
29 év 5 hónap

A rochesteri (Ausztrália) Les Hall ausztrál pásztorkutyája, Bluey volt a legidősebb kutya, amelyről megbízható adatok állnak rendelkezésünkre. Bluey 1910-ben kölyökként került gazdájához, és közel 20 évig dolgozott a nyája mellett. Végül 1939. november 14-én altatták el.

Macska
38 év 3 nap

Creme Puff 1967. augusztus 3-án született és egészen 2005. augusztus 6-áig, tehát megérte a 38 éves kort. A macska gazdája az austini (Texas, USA) Jake Perry.

Aranyhal
43 év

Az angliai Carlton Miniottban élő Hilda és Gordon Hand aranyhala, Tish 43 évig élt. A halat Hilda fia, Peter nyerte 1956-ban egy vurstliban.

Olimpiai érmes
72 év 280 nap

1920. július 26-án, az antwerpeni játékokon a 72 éves és 280 napos svéd sportlövő, Oscar Swahn (sz. 1847. október 20.) lett minden idők **legidősebb olimpiai érmese**. Swahn 1912. július 4-én, 64 éves és 258 napos korában a stockholmi olimpián tagja volt a futószarvaslövésben (100 m, dupla lövés) győztes svéd csapatnak is, így ő számít minden idők **legidősebb olimpiai bajnokának** is. A futószarvas-lövészet 1908 és 1924 között szerepelt az olimpiai játékok programjában.

Trónon lévő uralkodó
91 év 11 nap

II. Erzsébet angol királynő 1926. április 21-én született, és 2015. január 23-án, 88 éves és 277 napos korában lett a Föld legidősebb trónon lévő uralkodója. 2017. május 2-án, „lapzártánkkor" volt 91 éves és 11 napos.

100–500 év

Palackba zárt üzenet
108 év 138 nap

A legrégebbi palackposta 108 évet és 138 napot hánykolódott a tengeren az után, hogy a brit Tengerbiológiai Társaság tagjai 1906. 11. 30-án az Északi-tengeren (é. sz. 52°4,8'; k. h. 3°37') vízbe vették. Amrumszigetén (Németo.) találták meg 2015. 04. 17-én.

Ember
122 év 164 nap

Jeanne Louise Calment (FRA) 1875. február 21-én született Nicolas (1837–1931) és Marguerite (sz. Gilles, 1838–1924) gyermekeként. 122 évesen hunyt el egy arles-i (Franciao.) idősek otthonában 1997. 08. 4-én.

Állatkert
265 év

A legrégebbi folyamatosan működő állatkert a bécsi Tiergarten Schönbrunn (Ausztria), 1752-ben alapították királyi állatparkként, a nagyközönség számára 1779-ben nyitották meg.

Formára vágott műkert
kb. 327 év

A cumbriai (UK) Levens Hall formára vágott növényeit az 1690-es években telepítették és kezdték nyírni. A megjelennek közöttük sakkfigurák, esernyők, de van a paróka alakú is.

Vidámpark
434 év

Koppenhágától északra, Klampenborgban működő Bakken 1583-ban nyitotta meg kapuit, s így a világ legrégebbi folyamatosan működő élményparkja. Több mint 150 látványosság található a területén, köztük egy 1932-ben épült fából ácsolt szerkezetű hullámvasút is.

500–8000 év

Birkózóverseny
557 év

A Kirkpınar birkózófesztivált 1460 óta évente a törökországi Edirne mellett rendezik meg. Az Aranyövért harcba szálló versenyzők testét olajjal kenik be.

Működő parlament
1087 év

Az izlandi Althingot 930-ban alapították. A tanácsot, mely eredetileg 39 törzsfő részvételével ült össze Thingvellirben, 1800-ban feloszlatták, de 1843-ban a dánok újraalapították, és tanácsadói, 1874-től pedig törvényhozói státusszal ruházták fel.

Szálló
1312 év

A Jamanasiban (Japán) üzemelő Nishijama Onsen Keiunkan egy hőforrás mellé épült szálló, 705-ben nyitott meg.

Fa
kb. 5200 év

1963-ban vágták ki a nevadai Wheeler Peaken a Prométheusznak nevezett simatújú szálkásfenyőt *(Pinus longaeva)*. A törzsén összesen 4867 évgyűrűt számoltak meg, ám a környék mostoha éghajlati viszonyai lassították a növekedését. A valódi korát 5200 év körülire becsülik.

Egyiptomi hieroglifák
kb. 5300 év

A legrégebbi ismert egyiptomi hieroglifákat 1999-ben találták meg Abüdoszban, Kairótól 483 km-nyire délre. Az agyagtáblákon és elefántcsont lapocskákon fennmaradt hieroglifák Kr. e. 3400 és 3200 között készülhettek.

8000–100 millió év

Italkészítés céljából termesztett növény
8000 év

Az egyik legrégebbi növényt, amelyet kimondottan italkészítés céljából kezdtek termeszteni, a borszőlő *(Vitis vinifera)*. A szőlőtermesztéssel kapcsolatos legkorábbi fennmaradt bizonyítékok az Kr. e. 6000-ből, Mezopotámiából (ma Irak) valók.

Élelmiszer-készítés céljából termesztett növény, 11 500 év

Az első háziasított növényeket – gabonaféléket, hüvelyeseket és a lent – az Kr. e. 9500 körül kezdték termeszteni a termékeny félhold nevű területen vidékén.

Barlangrajz
40 800 év

1903-ban őskori rajzokat találtak a Puente Viesgó-i (Spanyolország) El Castillo-barlang falain. Az állatábrázolások és a kézlenyomatok mellett egy vörös korong is látható itt, mely legalább 40 800 éves. A közelében lévő kézlenyomat 37 300 éves lehet.

Jégmag
740 000 év

A legrégebbi egybefüggő jégmag éghajlatunk történetének 740 000 évéről szolgál adatokkal. A 3139 m hosszú és 10 cm átmérőjű minta az antarktiszi Dome C térségében emelte ki a jégpáncélból fúrással a 10 nemzet részvételével alapított EPICA (European Project for Ice Coring in Antarctica) kutatócsoportja, amiről 2004. 07. 9-én adtak hírt.

Kőszerszámok
3,3 millió év

A *Nature* magazinban 2015-ben publikáltak egy cikket: 3,3 millió éves kőszerszámokról számolnak be. A leletek a kenyai Turkána-tónál folytatott ásatások során kerültek napvilágra. Az ásatásokat a Stony Brook Egyetem (USA) régészei végezték Sonia Harmand vezetésével.

100 millió év <

Hányás
160 millió év

2002. 02. 12-én Peter Doyle professzor által vezetett egyik paleontológus-csoport bejelentette, hogy egy *ichtioszaurusz* (nagy, halszerű tengeri hüllő) megkövesedett hányására bukkantak.

Dinoszaurusz
240 millió év

A *Nyasasaurus parringtoni* létezéséről a tanzániai Nyasza-tónál talált fosszilis csontvázmaradék alapján bizonyosodtak meg a kutatók. A mintegy 240 millió éves csontváz mérete körülbelül egy labradorénak felel meg. A *N. parringtoni* tudományos leírása 2012 decemberében készült el.

Gerinces
530 millió év

A legősibb gerinces a *Haikouichthys* nevű korai halszerű élőlény volt, melynek elkülönült fej- és farokrésze volt, továbbá kopoltyúi és hátúszója is.

Hegység
3,6 milliárd év

A dél-afrikai Makhonjwa-hegységben található Barberton zöldkő-övet 3,6 milliárd éves kőzet alkotja. A hegység legmagasabb csúcsai 1800 méterrel emelkednek a tengerszint fölé.

Földi ásványok
4,374 milliárd év

A nyugat-ausztráliai Jack Hillsből származó apró, gyémánthoz hasonló cirkon ($ZrSiO_4$) kristályok számítanak Földünk legrégebbre datált ásványainak. Egy 2014-es tanulmány szerint koruk 4,374 milliárd év (±6 millió év) lehet, ami azt jelenti, hogy „mindössze" 160 millió évvel a bolygó keletkezése után alakultak ki.

Töltsd le ezt a posztert: guinnessworldrecords.com/2018